

La tria per Andreu Loncà

LA LLEBRE

En la història de les famílies sempre hi ha algú que assumeix el paper de narrador de totes les vicissituds que només se saben i s'expliquen de sota mà, en veu baixa, en moments de distensió, d'amagatotis. A Edmund de Waal, ceramista d'ofici, certes persones pròximes li demanaren que deixés de parlar dels fets de la família i comencés a escriure'ls. La família és una convenció social fundada en l'interès. Com havia escrit Engels, tant l'Estat, com la família, com la propietat són convencions socials antinaturals que impedeixen que ens matem els uns als altres més que ja ho solem fer de pur costum.

La història de les famílies és, doncs, la història dels seus interessos. Les famílies tenen herències materials i sentimentals. De Waal escriu sobre totes dues a través dels *netsukes*.

Ha escrit brillantment una història familiar d'uns jueus, els Ephrussi, que, a la vora dels negocis de blat o la banca, sempre tingueren un interès per la pintura, pels llibres i per l'art japonès. Precisament a l'inrevés de les nostres burgesies locals: Que només manifesten interès pels negocis estrictes sense gens d'horitzó per l'art. I aquest és el fil conductor del llibre: Els *netsukes*, unes belles i menudes peces fetes de fusta, polides i arrodonides, que representen pidolaires, tortugues, llebres... Foren fetes al Japó per escultors anònims durant el segle XVIII. M'aturo a l'hora de resumir escolarment el llibre. Bastaria recomanar-lo ferverment, cosa que no acostumo a fer sovint, perquè considero que el llibre, al contrari dels tòpics habituals, reclama una lectura lenta, pausada i ofereix un bell retrat del

LLIBRES.

Títol: La llebre amb ulls d'ambre. Una herència oculta.

Editorial: Quaderns Crema

món. És una lectura òptima per a qui estigui encaparrat en la prima de risc o les retallades. El món de Lleida s'ha tornat obstinadament provincià, amb tota la tendresa fonda que tenen les províncies que dormen heroicament la migdiada. Edmund de Waal ha escrit precisament la història d'una família que es

mou pel món, que depassa les realitats tan absorbents de la província i les seues dolçors amb pantalonet curt. Escriu sobre el París finisecular, sobre Viena i els seu Rings-trasse, sobre Tòquio ocupada pels americans el 1945 i sobre Odessa, a la vora del mar Negre. T'ajuda a comprendre de veres les mutacions de les fortunes, el gust de depredar que tenen els humans i el paper dels jueus a Europa. Es comprèn que no paressin quiets fins que no aconseguissin un estat propi, armat fins a les dents.